KSG
accountants & belastingadviseurs

ACCOUNTANTSVERSLAG

2020

gemeente Brunssum

KSG Registeraccountants B.V.
Stationstraat 4
5953 GX Reuver
Postbus 4785
5953 ZK Reuver
Tel. +31(0)77-4740000
KvK 12063939
www.ksg.nl

Gemeente Brunssum
Postbus 250
6440 AG BRUNSSUM
ter attentie van de gemeenteraad

Reuver, 28 juni 2021

Betreft: accountantsverslag 2020 Onze ref.: PBO/14570-80-2020

Geachte leden van de raad,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening van de gemeente Brunssum. We zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening van gemeente Brunssum over het boekjaar 2020 te verstrekken.

Wij willen u over de volgende belangrijke onderwerpen informeren:
- Onderbouwing voor goedkeurende controleverklaring;
- Belangrijke controlebevindingen en aanbevelingen;
- Kwaliteit beheersorganisatie en interne beheersing;
- Relevante ontwikkelingen.

Het definitieve verslag is gedeeld met de rekeningcommissie tijdens de vergadering van de rekeningcommissie op 29 juni 2021. In een eerder stadium is het concept met de vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie besproken. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Brunssum.

We willen benadrukken dat dit accountantsverslag is opgesteld ten behoeve van de raad van de gemeente Brunssum en mag daarom niet zonder onze toestemming aan derden worden verstrekt.

Hoogachtend,

drs. P.J.D. Bosch RA

Extern accountant
KSG Registeraccountants B.V.

Inhoud

1 Conclusie jaarrekeningcontrole 3

2 Controlebevindingen en adviespunten 6

3 Analyse resultaat en vermogen gemeente Brunssum 8

4 Samenvatting kwaliteit beheersorganisatie 11

5 Relevante ontwikkelingen 12

Bijlage 1 Overige onderwerpen en formele aspecten 14

Bijlage 2a Foutenevaluatie afwijkingen getrouwheid gemeente Brunssum 16

Bijlage 2b Foutenevaluatie afwijkingen rechtmatigheid gemeente Brunssum .. 17

Bijlage 3a Foutenevaluatie SiSa -tabel 18

Bijlage 3b Foutenevaluatie Tozo -regeling (G4) 20

1 Conclusie jaarrekeningcontrole

Reikwijdte

Door middel van de opdrachtbevestiging inzake de accountantscontrole 2020 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2020. De reikwijdte van onze controle is opgenomen in de opdrachtbevestiging. Onze controle is mede ingericht op basis van:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado);
- Uw verordening controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Brunssum (controleverordening op grond van artikel 213 van de Gemeentewet);
- Het door de Raad vastgestelde controleprotocol accountantscontrole jaarrekening 2020.

Gehanteerde toleranties

Op basis van de door u vastgestelde controleverordening en controleprotocol hebben wij de volgende toleranties gehanteerd:

Goedkeuringstoleranties
- Fouten: 1% van het totaal van de lasten incl. dotaties reserves: €1.093.000
- Onzekerheden: 3% van het totaal van de lasten incl. dotaties reserves: €3.279.000

Rapportagetoleranties
De rapportagetoleranties voor fouten en onzekerheden bedragen €50.000 of 3% van de uitgaven en inkomsten van het betreffende programma.

Controleverklaring

Wij hebben onze controle van de jaarrekening 2020 van gemeente Brunssum afgerond en zullen een goedkeurende controleverklaring op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid verstrekken. Dit betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft en er rechtmatig gehandeld is. Afwijkingen en/of onzekerheden zijn binnen de gestelde toleranties van de Raad gebleven. De begrotingsoverschrijdingen passen binnen het bestaande beleid en worden voldoende gedekt door direct gerelateerde opbrengsten c.q. bijdragen. Deze zijn juist op taakveldniveau toegelicht.

Niet gecorrigeerde afwijkingen

In overeenstemming met het Controleprotocol Accountantscontrole jaarrekening 2020 zijn alle afwijkingen groter dan de rapporteringstolerantie van €50.000 met het bestuur van de ambtelijke organisatie besproken. Volledigheidshalve hebben we eveneens (kwalitatieve) afwijkingen kleiner dan de rapporteringstoleranties met het bestuur van de ambtelijke organisatie besproken. Het kwalitatieve aspect heeft betrekking op naleving wet -en regelgeving.

Voor nadere toelichting verwijzen we naar hoofdstuk 2 en *Bijlage 2a. Foutenevaluatie afwijkingen getrouwheid gemeente Brunssum en Bijlage 2b. Foutenevaluatie afwijkingen rechtmatigheid gemeente Brunssum*. Alle niet -gecorrigeerde afwijkingen zijn individueel en geaggregeerd niet materieel.
Het totaaloverzicht van niet –gecorrigeerde afwijkingen bestaat uit:

- fouten bij de naleving van de Europese Aanbestedingswet;
- fout bij de tussentijdse winstneming van de grondexploitaties;
- onzekerheid bij de bestedingen BBZ (Participatiewet) 2019 in de SiSa-bijlage 2020; en
- onzekerheid bij de onbenutte deel van de pgb -bestedingen.

De afwijkingen dienen door het college bevestigd te worden.

BBV

Wij hebben vastgesteld dat de jaarrekening over 2020 aan de verslaggevings-voorschriften van het BBV voldoet. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Als onderdeel van onze controle en met betrekking tot de jaarrekening hebben wij:

- de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en schattingsposten beoordeeld;
- de juistheid en de volledigheid van de toelichtingen beoordeeld;
- de geschiktheid van het gebruikte normenkader voor rechtmatigheid beoordeeld.

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling en het normenkader voor rechtmatigheid bij het opstellen van de jaarrekening 2020 en de totstandkoming van transacties zijn aanvaardbaar. Wij hebben geconstateerd dat de verplichte paragrafen en toelichtingen in de jaarrekening in overeenstemming zijn met de vereisten zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

WNT

Wij hebben geconcludeerd dat de bezoldigingen in de WNT -bijlage over 2020 niet strijdig zijn met de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De jaarstukken voldoen aan de gestelde publicatie-eisen van de WNT.

Sisa

Wij hebben de SiSa -bijlage gecontroleerd op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole over het jaar 2020 uitgegeven door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Hierbij hebben we de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa -bijlage bij de jaarrekening 2020 van gemeente Brunssum vastgesteld.

Toelichting & presentatie COVID-19 (Corona)

Zowel in het jaarverslag als in de jaarrekening heeft gemeente Brunssum de gevolgen van de Coronacrisis op de financiën en bedrijfsvoering adequaat toegelicht. De toelichting voldoet aan de minimumeisen van het BBV.
In bijlage 6 van de jaarrekening (zie blz. 267) is opgenomen dat het positieve effect van de Coronacrisis €1,6 miljoen bedraagt (zie saldo van bedragen: €812.909 -/- €184.563 + €950.100 = €1.578.446 op blz. 268) en bestaat uit de Corona-kosten verminderd met de extra compensatie vanuit het Rijk. De resterende middelen zullen in 2021 worden ingezet voor de nog volgende Corona gerelateerde lasten. Naar verwachting bedragen deze voor 2021 €1,6 miljoen.

Jaarverslag

Als accountant dienen wij ingevolge artikel 213, lid 3 onder d van de Gemeentewet te vermelden of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij geen materiële tegenstrijdigheden, tekortkomingen of inconsistenties te melden op dit gebied. Daarnaast hebben we vastgesteld dat het jaarverslag voldoende transparant naar alle belanghebbenden is. De verplichte paragrafen onderhoud kapitaalgoederen, bedrijfsvoering, grondbeleid en verbonden partijen geven voldoende inzicht in de doorgevoerde verbeteringen en externe c.q. interne ontwikkelingen van de gemeente Brunssum. De paragrafen Financiering en Weerstandsvermogen & risicobeheersing geven de financiële positie van de gemeente Brunssum weer.

Taakvelden

Artikel 66 van het BBV bepaalt onder meer dat het overzicht taakvelden dezelfde totaalbedragen moet bevatten als de jaarstukken en dat het verdelingsprincipe waarmee de taakvelden over de programma's zijn verdeeld moeten worden toegelicht. Wij hebben de bijlage 2: Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld juist met de toelichting in de programmaverantwoording kunnen afstemmen. Gemeente Brunssum heeft het verdelingsprincipe tussen taakvelden en programma's juist conform Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden (gepubliceerd in de Staatscourant op 18 april 2016) toegepast. De taakvelden zijn per programma logisch en naar aard in de programmaverantwoording toegelicht.

Schatkistbankieren

Verder hebben wij vastgesteld dat de gemeente Brunssum aan de gestelde eisen van toelichting van de Wet verplicht schatkistbankieren en de Wet Fido (Wet Financiering Decentrale Overheden) voldoet.

2 Controlebevindingen en adviespunten

2.1 Sociaal domein

In de controle op het Sociaal Domein hebben we geen fouten vastgesteld. De basisregistraties van gemeente Brunssum waarborgen in voldoende mate de betrouwbaarheid van de zorglasten. Mede door externe invloeden hebben we slechts onzekerheden geconstateerd. De onzekerheid voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid in het Sociaal Domein bedraagt €131.120.

Onzekerheid inzake prestatielevering persoonsgebonden budgetten (pgb-gelden) is een gevolg van een onderuitnutting van 11% ten opzichte van het budget. Dit betekent dat meerdere pgb -houders hun budget in 2020 niet volledig hebben benut. Doordat de eindafrekening van de Sociale Verzekeringsbank (SvB) pas in juli na afloop van het boekjaar volgt, is het mogelijk dat pgb –houders alsnog een einddeclaratie indienen. Hierbij kan de prestatielevering van de zorg op controledatum niet meer getoetst worden.

2.2 Europese aanbestedingen

In het kader van de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen hebben we gedurende de controle voor een totaal van €689.000 aan onrechtmatigheden van Europese aanbestedingen van diensten vastgesteld. Het bedrag van €689.000 bestaat geheel uit fouten. De overschrijdingen zijn veroorzaakt door het niet tijdig opstarten van Europese aanbestedingsprocedures bij verlengingen van (oude) contracten voor schoonmaak gebouwen, groenonderhoud en onderhoud zwembaden.

Wij adviseren de gemeente Brunssum de inkoop -en aanbestedingsprocedures verder aan te scherpen door:

- oude contracten te herzien en nieuwe contracten overeen te komen;
- tijdig te bewaken dat verlengingen niet tot overschrijdingen van de Europe drempelbedragen voor diensten leiden.

2.3 Grondexploitaties

Op basis van onze werkzaamheden en verkregen controle-informatie hebben wij vastgesteld dat de waardering van de grondexploitaties voldoende onderbouwd is en de gehanteerde uitgangspunten voor de schattingen aannemelijk en consistent toegepast zijn. De verliesvoorziening op de betreffende grondexploitaties is conform BBV bepaald.

Gemeente Brunssum heeft in 2020 geen tussentijdse winstneming verantwoord. Door de grondverkopen bij grondexploitatie Treebeek van €200.000 hebben wij een tussentijdse winstneming van €72.655 berekend. De afwijking hebben we als fout

aangemerkt. Masterplan Treebeek is een winstgevende grondexploitatie zonder projectspecifieke risico's op termijn. De gemeente zal de grondopbrengsten gerelateerd aan de appartementen in 2021 bij Wonen Zuid in rekening brengen (zie Paragraaf Grondbeleid). De tussentijdse winstneming is niet meer in de jaarstukken van 2020 aangepast.

2.4 Begrotingsoverschrijdingen en -onderschrijdingen

In het kader van begrotingsrechtmatigheid hebben wij alle lastenoverschrijdingen en begrotingsonderschrijdingen (op productniveau) groter dan €50.000 beoordeeld. Lastenoverschrijdingen en begrotingsonderschrijdingen zijn onrechtmatig volgens de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV (oktober 2018) en tellen *niet* mee in ons rechtmatigheidsoordeel als controlerend accountant wanneer:

a). de lastenoverschrijdingen binnen het bestaand beleid van de Raad passen;
b). direct gerelateerde opbrengsten tegenover de lastenoverschrijdingen staan;
c). de lastenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen plaats hebben gevonden.

Wij hebben geen afwijkingen op het gebied van begrotingsrechtmatigheid vastgesteld.

3 Analyse resultaat en vermogen gemeente Brunssum

3.1 Samenvatting gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerde resultaat bedraagt in 2020 €4,1 mln. positief (na mutaties reserves). Per saldo heeft gemeente Brunssum €5,8 mln. aan voordelen en €1,7 mln. aan nadelen gerealiseerd. Het positieve resultaat van €4,1 mln. is grotendeels verklaard door de volgende ontwikkelingen:

Voordelen

- Totaal voordeel van € 2,2 miljoen door de Coronacrisis ten opzichte van de begroting;
- Door hogere rijksinkomsten BUIG, minder uitkeringen en minder bijzondere bijstand is er een voordeel van €1,3 miljoen;
- Er is een voordeel op het saldo van de overige overheadkosten van (€0,3 miljoen) ten opzichte van de begroting;
- Voordeel op de WOZL/WSP (€0,5 miljoen);
- Restantvoordelen in totaal €1,5 miljoen (zie o.a. overzicht op blz. 13 van de jaarrekening);

Nadelen

- Op de Grexen is er een incidenteel nadeel van €0,9 miljoen (o.a. storting in voorziening en kosten doorsteek 't Ei);
- Bij de personeelskosten is er in 2020 een nadeel van €0,3 miljoen. Hierin zitten de salarissen, externe inhuur en overige personeelskosten;
- Nadeel van €0,2 miljoen ten gevolge van een lagere Algemene Uitkering;
- Om het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau (CROW-B) te behalen zijn meer rondes inzake onkruidbestrijding verhardingen gemaakt en dit veroorzaakt een nadeel van €0,1 miljoen;
- Restantnadelen van in totaal €0,2 miljoen.

Exploitatieresultaat (in € 1.000)		
Gerealiseerd totaal aan baten:	€104.546	
Gerealiseerd totaal aan lasten:	€104.131	
Saldo totale baten en lasten:		**€415**
Toevoegingen reserves:	€8.901	
Onttrekkingen reserves:	€5.170	
Mutatie reserves:		**€3.731**
Gerealiseerd resultaat na bestemming 2020		**€4.146**

3.2 Incidentele posten

In deze paragraaf hebben we de incidentele posten uiteengezet die het resultaat eenmalig beïnvloeden. Het gerealiseerd resultaat 2020 van €4.146.000 kan als volgt uitgesplitst worden:

(in € 1.000)	Bedrag
Totaal structureel	€4.136 (V)
Totaal incidenteel	€10 (N)
Resultaat na bestemming 2020	**€4.146 (V)**

(in € 1.000)	Bedrag
Totaal structureel (saldo baten-lasten)	€ 425 (V)
Totaal incidenteel (saldo baten-lasten)	€ 10 (N)
Gerealiseerd resultaat voor reserves 2020	*€ 415 (V)*
Totaal mutaties reserves	€ 3.731 (V)
Resultaat na bestemming 2020	**€ 4.146 (V)**

Het gerealiseerde resultaat van €4.146.000 is voornamelijk veroorzaakt door de ontwikkelingen, zoals in paragraaf 3.1 beschreven. Over 2020 is er sprake van een negatieve structurele exploitatieruimte van 0,2%. Gemeente Brunssum heeft de incidentele baten en lasten op juiste wijze in de jaarrekening toegelicht.

3.3 Resultaat sociaal domein

Het resultaat in het Sociaal Domein (conform Programma 3: saldi taakvelden 6.3 t/m 6.82) bedraagt ongeveer €3,2 mln. (positief ten opzichte van begroting). Het resultaat is voldoende verklaard door de volgende ontwikkelingen:

- Taakveld 6.3: per saldo een voordeel van €1.689.000, veroorzaakt door een niet geraamde uitstroom van uitkeringsgerechtigden (0,9%) voor €698.000 en meer uitkering BUIG gelden voor in totaal van €422.000. Voor overige verklaringen verwijzen we naar blz. 40 van de jaarstukken;
- Taakveld 6.4: per saldo een voordeel van €798.000 door lager uitgevallen bijdrage aan GR WSP van €414.000 en lagere lasten re-integratiebudget ISD-BOL door de Coronacrisis van €120.000. Voor overige verklaringen verwijzen we naar blz. 42 van de jaarstukken;
- Taakveld 6.71: per saldo een voordeel van €321.000 door lagere WMO -lasten als gevolg van minder verstrekte zorg in de Coronacrisis;
- Taakveld 6.72: het totaal voordeel van €183.000 is mede veroorzaakt door een overschrijding op ambulante Jeugdhulp van €283.000 (als gevolg van duurdere tarieven en nagekomen zorgnota's uit voorgaande jaren), alsmede een onderschrijding op specialistische jeugdhulp, jeugdzorg plus

en jeugdbescherming van €358.000. Voor overige verklaringen verwijzen we naar blz. 51 van de jaarstukken.

Gemeente Brunssum verwacht geen verdere tekorten in het Sociaal Domein over de komende 4 jaar. Per saldo is onder de streep het Sociaal domein budgettair neutraal in de meerjarenbegroting opgenomen.

Mede door externe invloeden buiten de gemeente en macro-economische ontwikkelingen, zoals de herverdeling gemeentefonds en wijziging woonplaatsbeginsel vanaf 1 januari 2022, kunnen de resultaten in het Sociaal Domein in toekomstige jaren fluctueren. Deze ontwikkelingen zijn vooralsnog onzeker. Daarom verdient het aanbeveling actuele inzichten in het Sociaal Domein tijdig in de meerjarenbegroting te verwerken.

3.4 Weerstandsvermogen & financiële positie

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per jaareinde 2020 €55,8 miljoen en is gestegen met €0,4 miljoen ten opzichte van 2019 (0,8%). De continuïteit is voldoende gewaarborgd. De solvabiliteitsratio ligt op het niveau van 64% en is als goed aan te merken. De ratio van het weerstandsvermogen is bepaald op 2,42 en is derhalve uitstekend.

Overige kengetallen, afgezet tegen normen in de gemeentesector, tonen de volgende ontwikkelingen:

1/ er is een positieve structurele exploitatieruimte (0,9%) om extra lasten of tekorten binnen de huidige budgetten op te vangen;
2/ er is sprake van een lage schuldquote ten opzichte van het eigen vermogen teneinde schulden te kunnen aflossen;
3/ de ratio grondexploitatie geeft weer hoe de boekwaarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.
De ratio grondexploitatie voor 2020 is voor de gemeente Brunssum 5,5% (<20% volgens VNG -norm; minst risicovol).

Kort samengevat vertonen alle kengetallen in combinatie een gunstige ontwikkeling.

4 Samenvatting kwaliteit beheersorganisatie

4.1 Bevindingen interne beheersing

Op basis van de tussentijdse controle hebben we de opzet en bestaan van alle belangrijke processen en beheersmaatregelen binnen de gemeente Brunssum vastgesteld, voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Naar ons professioneel-kritisch oordeel is gebleken dat de gemeente Brunssum in de basis aan de te stellen eisen van interne beheersing voldoet, behoudens enkele aandachtsgebieden. Mogelijke verbeterpunten op het gebied van de interne beheersing en bedrijfsvoering zijn besproken met de gemeentesecretaris en vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie. Ten behoeve van de ambtelijke en bestuurlijke organisatie hebben we deze bevindingen in onze managementletter d.d. 26 januari 2021 gerapporteerd.

4.2 Bevindingen automatiseringsomgeving

Vanuit wet- en regelgeving is het vereist dat wij over de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking rapporteren. Ten behoeve van de ambtelijke organisatie zijn onze bevindingen reeds in de managementletter van d.d. 26 januari 2021 opgenomen.

Uit de tussentijdse controle hebben we de opzet en bestaan van de general controls van de automatiseringsomgeving ter waarborg van de betrouwbaarheid van het lijstwerk vastgesteld. Verder hebben wij geconstateerd dat gemeente Brunssum zich positief onderscheidt op het gebied van ide beschikbaarheid en informatiebeveiliging van de ICT-infrastructuur ten opzichte van andere gemeenten. Gemeente Brunssum neemt de juiste stappen om op termijn volledig aan de BIO -standaarden en AVG -richtlijnen te voldoen. Wij hebben meerdere aanbevelingen aan de ambtelijke organisatie gerapporteerd. Onze aanbevelingen vinden hun weerslag in:

- de naleving van de standaarden Informatiebeveiliging Rijksoverheid (Baseline Informatiebeveiliging Overheid: BIO) en AVG;
- toetsing van de ICT-dienstverlening Parkstad-IT op gebied van systeembeheer; en
- verbetering van de ongestructureerde data op het netwerk van de gemeente (waaronder de implementatie van het zaaksysteem Djuma).

Wellicht ten overvloede willen we benadrukken dat onze bevindingen in het kader van de accountantscontrole een meer generiek karakter hebben.

5 Relevante ontwikkelingen

5.1 Rechtmatigheidsverantwoording gemeenten

Het wetsvoorstel inzake de rechtmatigheidsverantwoording 2021 voor decentrale overheden is vooralsnog nog niet in 2021 in de Tweede en Eerste Kamer behandeld en goedgekeurd. Naar verwachting treedt de Wijzigingswet voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording later in 2021 in werking.
Ter voorbereiding hierop zal de Commissie BBV de definitieve Notitie Rechtmatigheidsverantwoording later in 2021 publiceren. In nieuwsbrief-ibi-nummer 97 laat het Ministerie van BZK echter weten dat de benodigde parlementaire goedkeuring er mogelijk niet voor het einde van 2021 is. Het wetsvoorstel van de invoering van de lokale rekenkamers is door consultatie vertraagd. Als gevolg hiervan is er een gerede kans dat provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen pas over 2022 een rechtmatigheidsverantwoording hoeven af te geven.

In de periode tussen augustus 2020 en juni 2021 hebben we geconstateerd dat gemeente Brunssum vooruitstrevend beleid toepast en de noodzakelijke stappen voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft gezet:

- De auditcommissie is als vertegenwoordiging van de Raad door de ambtelijke organisatie voldoende in de gewijzigde rolverdeling en verantwoordelijkheden meegenomen;
- Volgens de ambtelijke organisatie zullen de beleidsverordeningen van gemeente Brunssum tijdig worden aangepast wanneer de Wetswijziging van kracht is;
- Gemeente Brunssum heeft over 2020 een proefjaar voor de rechtmatigheidsverantwoording gedraaid. De rechtmatigheidsverantwoording is eveneens als bijlage bij de jaarrekening opgenomen. Het College is tot een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel gekomen waarbij de geconstateerde fouten van in totaal €502.000 de verantwoordingsgrens (= goedkeuringstolerantie) niet heeft overschreden.
  Uit de accountantscontrole is gebleken dat de gemeente Brunssum voor 65% (intern geconstateerde fouten als percentage van de door accountant geconstateerde fouten) op goede weg is.

5.2 Uitbesteding nieuwe processen (COVID-19)

De afgelopen controleperiode hebben we in de gemeentesector geconstateerd dat de invoering van meerdere steunregelingen druk op de inrichting en uitvoering van de onderliggende processen heeft gezet. De regelgeving en het M&O-beleid van gemeenten liepen structureel achter bij de uitvoering. De (door)ontwikkeling van beleid naar uitvoering en vice versa was over 2020 onvoldoende zichtbaar, ook bij GR SZMH (lees: gemeente Maastricht) ten behoeve van de uitvoering van de Tozo - regeling van gemeente Brunssum. Hiermee dient GR SZMH nog de volgende verbeteringen door te voeren:

- de afhandeling van de IB -signalen van de Tozo-regeling;
- waarderingssystematiek van terugvorderingen Tozo -regelingen;
- coulancebeleid van terugvorderingen.

Als deelnemende gemeente heeft gemeente Brunssum een faciliterende taak om de rechtmatigheid van beleidsmatige beslissingen van verbonden partijen te blijven bewaken.

Landelijk gezien hebben meerdere (overheids)organisaties pas later in 2020 IB -signalen aan gemeenten verstrekt teneinde de rechtmatigheid van de verstrekte Tozo -uitkeringen te kunnen controleren. Zoals meerdere gemeenten heeft GR SZMH de afhandeling van de IB -signalen geprioriteerd na 15 juli 2021.
Over de opvolging van de IB -signalen over 2020 zullen we in ons accountantsverslag van 2021 rapporteren.

Bijlage 1 Overige onderwerpen en formele aspecten

Geen indicaties van fraude

De verantwoordelijkheid voor de jaarrekening berust bij het College. Uit dien hoofde is het College verantwoordelijk voor het beschermen van het vermogen van de gemeente, het voeren van een afdoende financiële administratie en het in stand houden van een geschikt systeem van interne beheersing (waaronder procedures voor het waarborgen van de betrouwbaarheid en continuïteit van geautomatiseerde systemen en het voorkomen en opsporen van fraude, overige onregelmatigheden en fouten en niet-naleving van wet- of regelgeving). Wij hebben onze controle zodanig ingericht dat wij een redelijke mate van zekerheid verkrijgen dat de jaarrekening in haar geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat die het gevolg zijn van fraude of fouten.

Niet -financiële rechtmatigheid

Een belangrijk onderdeel van de controle op rechtmatigheid betreft onder andere het beoordelen van indicaties of signalen van een verhoogd risico op het gebied van juridische rechtmatigheid (niet -financiële rechtmatigheid: het niet voldoen van beheershandelingen aan gemeentelijke -, nationale en Europese wet- en regelgeving). Gedurende de jaarrekeningcontrole hebben we geen tekortkomingen geconstateerd, behoudens de niet -materiële onzekerheden in het sociaal domein (*zie Bijlage 2b. Foutenevaluatie afwijkingen rechtmatigheid gemeente Brunssum*).

Onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) opgenomen in de 'Nadere voorschriften inzake onafhankelijkheid van de openbaar accountant'. Deze voorschriften vormen een belangrijk onderdeel van het normenkader waaraan accountants moeten voldoen. De naleving hiervan is binnen de organisatie van KSG ingebed. Op basis van dit normenkader concluderen wij dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van gemeente Brunssum in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke bepalingen en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat er geen schendingen van de onafhankelijkheidsvoorschriften hebben plaatsgevonden. Ons zijn geen relaties bekend tussen KSG en haar zuster- en/of moedermaatschappijen of haar aandeelhouders en/of werknemers en uw organisatie, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed op onze onafhankelijkheid kunnen zijn.

In dit verband merken wij op dat wij slechts assurance-diensten hebben uitgevoerd. Hierdoor is onze onafhankelijkheid voldoende gewaarborgd voor het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden.

In het kader van verscherpte richtlijnen vanuit het programma 'In het publiek belang' van de NBA dienen wij de bestede uren van onze controlewerkzaamheden aan u te

rapporteren. Voor uw inzicht verstrekken we onderstaand een opgave van de tijdsbesteding van onze controlewerkzaamheden per fase van het controleproces (incl. een schatting van nog te besteden uren voor de afronding van de jaarrekeningcontrole):

Urenbesteding fase	**uren**	
Planning/ interim	133,40	43%
Balanscontrole	161,25	51%
Afronding	18,50	6%
Totaal:	**313,15**	**100%**

De bestede uren overschrijden onze planning die de basis heeft gevormd voor de met u gemaakte prijsafspraken. De overschrijding is veroorzaakt door extra werkzaamheden bij de geconstateerde fouten bij de naleving van de Aanbestedingswet en uitvoering van controlewerkzaamheden op de Tozo -regeling en SiSa -regelingen.

Overige aandachtsgebieden

Hieromtrent berichten wij u als volgt:

- ✓ Gemeente Brunssum heeft gedurende het boekjaar 2020 geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke waarderingsgrondslagen en verslaggeving;
- ✓ Belangrijke ongebruikelijke transacties en controversiële situaties hebben zich in het boekjaar 2020 niet voorgedaan;
- ✓ We hebben geen gebeurtenissen na balansdatum onderkend die een materiële impact op de jaarrekening van 2020 hebben;
- ✓ Er zijn geen meningsverschillen met de ambtelijke organisatie of College geweest. Bij de uitvoering van de opdracht heeft de ambtelijke organisatie ons volledige medewerking verleend en hebben wij toegang tot de benodigde informatie gehad;
- ✓ Er hebben zich geen omstandigheden voorgedaan die de uitvoering van onze controle in belangrijke mate hebben bemoeilijkt. De medewerkers van gemeente Brunssum hebben volledige medewerking verleend;
- ✓ Sinds 1 januari 2020 gelden voor ons Nadere voorschriften NOCLAR (NOn-Compliance with Laws and Regulation), hierna NV NOCLAR. Hierin staat dat wij moeten handelen ingeval van niet-naleving van wet- en regelgeving door de gemeente Brunssum. In voorkomend geval moeten wij mogelijk een relevante niet-naleving onmiddellijk melden aan een bevoegde instantie. Voor meer informatie over de NV NOCLAR verwijzen we u graag naar de website van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (https://nba.nl). Gedurende de uitvoering van de controle hebben we geen relevante niet-naleving van wet- en regelgeving geconstateerd.

Bijlage 2a Foutenevaluatie afwijkingen getrouwheid gemeente Brunssum

Nr.	Toelichting afwijking	Fouten (in €)	Onzekerheden (in €)	Toelichting fout/onzekerheid
1.	Onzekerheid prestatielevering meer - en minder pgb –budgetten: onderbesteding	-	€131.120	De eindafrekening van de Sociale Verzekeringsbank vindt pas na 1 juli plaats.
2.	Fout tussentijdse winstneming grondexploitatie Treebeek	€72.655	-	Geen tussentijdse winstneming meer in de jaarrekening 2020 verantwoord.
Totaal		**€72.655 (positief)**	**€131.120 (negatief)**	

Bijlage 2b Foutenevaluatie afwijkingen rechtmatigheid gemeente Brunssum

-	Toelichting afwijking	Fouten (in €)	Onzekerheden (in €)	Toelichting fout/onzekerheid
1.	Onzekerheid prestatielevering meer -en minder pgb –budgetten: onderbesteding	-	€131.120	De eindafrekening van de Sociale Verzekeringsbank vindt pas na 1 juli plaats.
2.	Fout tussentijdse winstneming grondexploitatie Treebeek door grondverkopen in 2020	€72.655	-	Geen tussentijdse winstneming meer in de jaarrekening 2020 verantwoord.
3.	Fouten aanbestedingen (overschrijding Europese norm van €221.000 en grens van meervoudige onderhandse drempel)	€689.000	-	Niet tijdig Europese aanbesteding opgestart bij meerdere opdrachten < Europese drempel over meerdere jaren en oude contracten.
5.	Onzekerheid rechtmatige bestedingen sociale uitkeringen BBZ 2019 (SiSa)	-	€58.524	Centrumgemeente Maastricht heeft geen controle-informatie over rechtmatige bestedingen meer verstrekt.
Totaal		**€761.655**	**€189.644**	

Bijlage 3a Foutenevaluatie SiSa -tabel

Nr.	Naam specifieke uitkering of overige	Totale fout of onzekerheid per specifieke uitkering	Totale omvang van de fout of de onzekerheid (in €)	Toelichting fout/onzekerheid	Soort controleverklaring (rechtmatigheid/ getrouwheid)
B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend
E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend
F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB Gemeentedeel 2020	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB Gemeentedeel 2019	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend
G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) – gemeentedeel 2020	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend
G3A	Besluit bijstandsverlening	€ 58.524	€ 58.524	Centrumgemeente	Goedkeurend

Nr.	Naam specifieke uitkering of overige	Totale fout of onzekerheid per specifieke uitkering	Totale omvang van de fout of de onzekerheid (in €)	Toelichting fout/onzekerheid	Soort controleverklaring (rechtmatigheid/ getrouwheid)
	zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) – gemeentedeel 2019			Maastricht heeft geen controle-informatie over rechtmatige bestedingen meer in 2019 verstrekt.	
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2020	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend
H4	Specifieke uitkering Sport	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend

Bijlage 3b Foutenevaluatie Tozo -regeling (G4)

Nr.	Naam specifieke uitkering of overige	Fout of onzekerheid	Financiële omvang (in €)	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Fout	€ 0	N.v.t.
G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Onzekerheid	€ 0	N.v.t.
G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Formele rechtmatigheid	€ 0	N.v.t.
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout	€ 0	N.v.t.
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Onzekerheid	€ 0	N.v.t.
G4	Tozo1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)	Fout	€ 0	N.v.t.
G4	Tozo1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)	Onzekerheid	€ 0	N.v.t.
G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Fout	€ 0	N.v.t.

Nr.	Naam specifieke uitkering of overige	Fout of onzekerheid	Financiële omvang (in €)	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Onzekerheid	€ 0	N.v.t.
G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Formele rechtmatigheid	€ 0	N.v.t.
G4	Tozo 2, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout	€ 0	N.v.t.
G4	Tozo 2, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Onzekerheid	€ 0	N.v.t.
G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Fout	€ 0	N.v.t.
G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Onzekerheid	€ 0	N.v.t.
G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Formele rechtmatigheid	€ 0	N.v.t.
G4	Tozo 3, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout	€ 0	N.v.t.
G4	Tozo 3, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Onzekerheid	€ 0	N.v.t.
G4	Omvang ingestelde vorderingen levensonderhoud (jaar t) Tozo1 (i.v.m. verstrekte voorschotten	Fout	€ 0	N.v.t.

Nr.	Naam specifieke uitkering of overige	Fout of onzekerheid	Financiële omvang (in €)	Toelichting fout/onzekerheid
	levensonderhoud voor publicatiedatum van 22 april)			
G4	Omvang ingestelde vorderingen levensonderhoud (jaar t) Tozo1 (i.v.m. verstrekte voorschotten levensonderhoud voor publicatiedatum van 22 april)	Onzekerheid	€ 0	N.v.t.

Nadere toelichting Bijlage 3B

In Tabel 3a is een totaalregel van mogelijke afwijkingen van de regeling G4 (Tozo) opgenomen. Tabel 3b vormt een verplichte uitdieping van de foutenevaluatie van de Tozo -regeling aan het Rijk. Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden groter dan de verplichte rapporteringsgrens per SiSa -regeling (bij G4: €125.000) vastgesteld.